

Nr 39.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning angående anskaffande av ny ångpanna för Tumba bruk.

I skrivelse den 26 oktober 1954 till bankoutskottet har *fullmäktige i riksbanken* hemställt att utskottet måtte föreslå riksdagen medgiva att av riksbankens medel ett belopp av förslagsvis 350 000 kronor må disponeras för anskaffande av en ny ångpanna för Tumba bruk samt därmed sammanhängande monterings- och byggnadsarbeten.

Bankofullmäktiges hemställan har föranletts av en framställning den 23 augusti 1954 av *riksbankens industistyrelse*. Industistyrelsen har i ärendet anfört följande.

Enligt beslut av 1946 års riksdag (BU nr 75/1946) har den äldre, omkring sekelskiftet uppförda ångpanneanläggningen vid Tumba bruk såsom varande otidsenlig, osäker och dyrbar i drift tagits ur bruk och ersatts med en ny. För denna uppfördes en ny byggnad med utrymme för två pannor, varav dock endast en installerades. Det i och för sig fullt motiverade anskaffandet av ytterligare en panna som reserv fick anstå av hänsyn till angelägnare investeringar samt på grund av anbefalld investeringsbegränsning. I stället förutsattes, att den äldre ångpanneanläggningen ännu under ett antal år skulle kunna fungera som reserv, trots att dess användande måste anses innebära betänkliga olägenheter såväl ur arbetarskyddssynpunkt som av ekonomisk art.

Denna reservanläggning har emellertid under de därefter förflutna åren blivit allt sämre och otillräckligare. Sålunda har den mindre, år 1898 tillverkade pannan på grund av uppkomna defekter helt måst tagas ur bruk och är av Mellersta och Norra Sveriges Ångpanneförening utdömd.

Som reserv återstår nu endast den större, år 1903 tillverkade pannan. Denna är ännu användbar, ehuru med av åldersskäl nedsatt ångtryck. Den kan numera betraktas som en katastrofreserv tillräcklig endast för att vid eventuellt inträffande skada å den nya pannan förhindra sönderfrysning av fabriken vintertid.

Den nya pannan har varit i oavbruten dygnsdrift sedan år 1948. Med hänsyn härtill kan pannan antagas snart inträda i ett skede, då den behöver avställas för grundlig genomgång, varjämte risk för smärre driftsstörningar kan beräknas inträda. Den ovan beskrivna ångreservtillgången kan därför icke längre anses vara försvarlig.

Utredningen om den nya pannan har utförts av Ingenjörfirman Hugo Theorell, Stockholm. Av firman upprättat program för nyanskaffningen har utsänts till ett antal företag, vilka senare inkommit med anbud. Den totala kostnaden för anläggningen kan efter dessa utredningar beräknas till ca 350 000 kronor.

Härvid har förutsatts, att det anbud å panna, vilket avgivits av AB Svenska Maskinverken i Södertälje, skulle antagas. Detta företag har levererat den redan befintliga pannan, som hittills arbetat med tillfredsställande driftsäkerhet och ekonomi. Av flera skäl måste firmans anbud bedömas såsom det ur brukets synpunkt mest förmånliga.

Av Theorells Ingeniörsbyrå upprättad kostnadsberäkning för anläggningen bifogas.

Utskottet. Utskottet har icke haft erinran mot fullmäktiges framställning och hemställer,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må medgiva att av riksbankens medel ett belopp av förslagsvis 350 000 kronor må disponeras för anskaffande av en ny ångpanna för Tumba bruk samt därmed sammanhängande monterings- och byggnadsarbeten.

Stockholm den 23 november 1954.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Fahlander, Boo, Wehtje, Kronstrand, Eliasson och Strandler;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Dickson, Persson i Norrby, Johansson i Kalmar, Malmborg i Stockholm, Löfgren, Mellqvist och Nelander.

Bilaga.

Kostnadsberäkning

för planerad ångpanna, avsedd för 8 ton/h, vid Riksbankens Pappersbruk.

Ångpanna	152 000
Tillägg för ekonomiser av gjutjärn	5 000
Oljeeldningsutrustning	12 000
Pumputrustning	4 000
Instrument	12 500
Rörledningar	45 000
Elektrisk utrustning	5 000
Eldningsapparat »Dano»	45 300
Kol- och asktransportanordning	10 000
Byggnadskostnader	28 000
Diverse och oförutsett	31 200
	<hr/>
Summa kronor	350 000

Stockholm den 20 augusti 1954.

HUGO THEORELLS INGENIÖRSBYRÅ A.-B.

Ångtekniska avd.